T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 789
KARAR NO : 2018 / 789
KARAR TR: 26.11.2018

ÖZET : Davacı tarafından İzmir 7. İcra Müdürlüğü'nün 2011/10553 sayılı dosyası üzerinden yapılan ihale sonucu alınan taşınmaz hissesine ilişkin olarak fazla tahsil edildiği ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesiistemiyle açılan davanın, ADLİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

KARA R

Davacı : F. A.
Vekilleri: Av. E. Ö. Av. N. Ö. Av. F. Ö.
Davalı : Bornova Vergi Dairesi Müdürlüğü
Vekili : Av.N. Ç.

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde özetle; İzmir 7. İcra Müdürlüğü'nün 2011/10553 esas sayılı dosyasında satışı yapılan ihale sonucunda satın alınan taşınmaz hissesine ilişkin olarak ihtirazi kayıtla ödenen 13.617,00 TL Katma Değer Vergisinin yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; davanın memur muamelesini şikâyet davası olup İcra Mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddi gerektiğini savunmuştur.

İZMİR 1. VERGİ MAHKEMESİ : 18.05.2018 gün ve E:2018/474 sayılı kararında; "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin l/a bendinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davaların iptal davaları olduğu belirtilmiştir. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalan ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Bu düzenlemelere göre idarenin tek taraflı ve kamu gücünü kullanarak tesis ettiği işlemlere karşı açılan ve konusu 2576 sayılı Kanunun 6'ncı maddesi kapsamında bulunan davaların görüm ve çözüm yeri, idari yargı düzeni içerisinde yer alan vergi mahkemeleridir.

Dava dosyasının incelenmesinden, ihale bedelinin %1'i oranında alınması gerekirken % 18 oranında hesaplanarak fazladan alındığı iddia olunan KDV'nin yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 8 inci maddesinin l'inci fıkrasının a bendinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işlemi yapanların katma değer vergisinin mükellefi olduğu belirtilmiştir. Ancak, katma değer vergisinin yansıtmalı bir vergi türü olması ve yansıtılabilirlik özelliği nedeniyle asıl vergi yükü, indirim hakkı olmadığı için bu vergiyi ödeyenlerin üzerinde kalmaktadır. Verginin tahsili suretiyle davacının mamelekinde azalma meydana geldiğinden, bu suretle menfaati etkilenen davacının ödemek zorunda kaldığı vergi nedeniyle vergi mahkemelerinde dava açma hakkına sahip olduğunu kabul etmek gerekmektedir.

İncelenen dosyada, uyuşmazlık konusu verginin İcra Müdürlüğünce beyan edildiği, ödemenin ise mükellef sıfatıyla davacı tarafından ihtirazi kayıtla yapıldığı, ödemeyi yapan davacının, ihale sonucu aldığı dairenin 150 metrekarenin altında olması nedeniyle katma değer vergisi oranını %18 yerine %1 olarak uygulanması gerektiği iddiasıyla bakılan davayı açtığı anlaşılmaktadır.

İhtilaf konusu verginin; icra müdürlüğü tarafından beyan edildiği, ödemenin davacı tarafından yapıldığı anlaşılmış olup, Yasanın icra müdürlüğüne verdiği görev doğrultusunda verginin beyan edilmiş/tahsil edilmiş olması işlemin idari işlem olma niteliğini değiştirmez. Bu işleme karşı, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 16. maddesinde öngörülmüş bulunan şikâyet yolunun işletilmesi söz konusu olamaz. Zira anılan Yasa maddesinde yer verilen şikâyet yolu; bu Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere, icra ve iflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı tanınmış olup, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu hükümlerinin uygulanmasıyla sınırlı tutulmuştur. Başka bir ifadeyle; Yasa gereği sorumlu sıfatıyla yerine getirilen görevin İcra İflas Kanununun uygulanmasıyla bir ilgisi bulunmamaktadır. Kaldı ki, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun, "Kanunun Şümulü" başlıklı 1. maddesinde de, bu Kanun hükümlerinin, ikinci maddede yazılı olanlar dışında genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanacağı açıkça belirtilmiş, vergi hatalarında düzeltme ve reddiyatın hangi hallerde ve hangi usullerle yapılacağı 116'ncıve devamı maddelerinde açıklanmıştır.

Bu durumda, idarenin tek yanlı olarak ve kamu gücü kullanarak davacıdan tahsil ettiği katma değer vergisi

mahiyeti gereği bir idari işlem olup, 3065 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen hükümler uyarınca, Hazine adına ilgili vergi daireleri, muhasebe müdürlükleri, mal müdürlükleri hesabına yatırılmak üzere sorumlu sıfatıyla icra müdürlüğünce tahsil edildiğinden ve/veya beyan edildiğinden, ödenen katma değer vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Yasanın 2. ve 2576 sayılı Yasanın 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu, tüm bu veriler ışığında, mükellef sıfatıyla ödeme yaparak hukuku etkilenen davacı tarafından vergi dairesine karşı açılan davada, ihale yoluyla alman taşınmazın hangi oranda katma değer vergisine tabi olduğu yönündeki değerlendirmenin vergi mevzuatı çerçevesinde ve Vergi Mahkemesince yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır" şeklindeki gerekçe ile davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı idare vekili tarafından,süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI ; "(…)2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Şikâyet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere icra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır./ Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir.'' "Şikâyet üzerine yapılacak muameleler başlıklı 17. maddesinin 1. fikrasında "şikâyet tetkik merciince, kabul edilirse şikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. /Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur" "Tetkik mercii" başlıklı 4. Maddesinin 1. fikrasının ilk cümlesinde ise: "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır" denilmiştir.

Davaya konu olayda, İzmir 7. İcra Müdürlüğünün 2011/10553 sayılı dosyası kapsamında satışa sunulup davacı tarafından satın alınan taşınmaza ilişkin olarak %1 oranında KDV alınması gerekirken %18 oranında KDV alınması sebebiyle fazla ödendiği belirtilen bedelin iadesine karar verilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, İcra Müdürlüğünce verilen % 18 oranında KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikâyet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği; mahkemenin, incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 09/05/2016 tarihli ve E.-K.2016/244-287 sayılı kararında da aynı hususların vurgulandığı görülmektedir" şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Kanunun 10 ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vererek 05/11/2018 gün ve 2018/82459 sayılı görüş yazısı ile Mahkememize başvurmuş, başvuru 09/11/2018 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 26.11.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esası incelenmelidir.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı tarafından İzmir 7. İcra Müdürlüğü'nün 2011/10553 sayılı dosyası üzerinden yapılan ihale sonucu alınan taşınmaz hissesine ilişkin olarak %18 oranında hesap edilen KDV oranının %1 olarak belirlenerek, fazla tahsil edildiği ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun

"Şikâyet ve Şartlar" başlıklı 16. Maddesinde ; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir"

"Şikâyet üzerine yapılacak muameleler"başlıklı 17. maddesinde; "şikâyet tetkik merciince, kabul edilirse şikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur"

"Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde de :"İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır.

İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir."

Hükümleri yer almaktadır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Hal böyle iken, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaz hissesine ilişkin, icra müdürlüğünce verilen % 18 oranında KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikâyet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği,mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur.Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile İzmir 1. Vergi Mahkemesince verilen 18.05.2018 gün ve E:2018/474 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle,Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile İzmir 1. Vergi Mahkemesince verilen 18.05.2018 gün ve E:2018/474 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.11.2018 gününde Üyeler Süleyman Hilmi AYDIN ile Nurdane TOPUZ'un KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Süleyman Hilmi | Aydemir | Nurdane |
| AYDIN | TUNÇ | TOPUZ |

KARŞI OY

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un; "Vergi mahkemelerinin görevleri" başlıklı 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin; genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Davacı; icra müdürlüğünce yapılan ihale sonucu satın aldığı taşınmaz hissesi için% 18 nispetindeki Katma Değer Vergisini,( sorumlu sıfatıyla) icra müdürlüğü aracılığıyla ödemiş ardından, vergi oranının % 1 olması gerektiği, bu oranı aşan kısmının tarafına iadesi istemiyle, vergi dairesine karşı dava açmıştır. Bu aşamada, icra müdürlüğünün sorumlu sıfatı sona ermiştir. Bu davada; 3065 sayılı Kanun'un, gereğince, davacının katma değer vergisi mükellefi olup olmadığı, mükellef ise yapılan satış işlemi itibari ile kanunda düzenlenen istisnalardan yararlanıp yararlanamayacağı ya da vergiden muaf kabul edilip edilmeyeceği... gibi hususlar incelenecektir. Vergi davalarını çözümleme görevi ise 2576 sayılı Kanun uyarınca idari yargı içerisinde yer alan, vergi mahkemelerine ait bulunmaktadır.

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 16. maddesinde öngörülmüş bulunan şikayet yolu, anılan Kanun'un hallini mahkemeye bıraktığı hususlar hariç olmak üzere ve 2004 sayılı İcra İflas Kanun'u hükümlerinin uygulanmasıyla sınırlıdır.

Bu durumda, davacıdan tahsil edilen katma değer vergisinin kısmen iadesi istemiyle açılan davanın, görüm ve çözümünde idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varıldığından, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyoruz.

Üye Üye

Süleyman Hilmi AYDIN Nurdane TOPUZ